

УДК 338.49:656

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

*Коринь М.В., д.е.н., доцент,
Кондратюк М.В., к.е.н., доцент,
Войтов І.М., ст. викладач,
Король К.В., магістр (УкрДУЗТ)*

В статті вивчено підходи до визначення змісту категорії «транскордонне співробітництво» та проаналізовано існуючі класифікації його видів. Додовнено класифікацію видів транскордонного співробітництва залізничного транспорту. Розкрито взаємозв'язок пріоритетів розвитку інфраструктури залізничного транспорту і цілей-цінностей соціально-економічного зростання регіонів у рамках транскордонного співробітництва. Визначено стратегічні напрями розвитку інфраструктури залізничного транспорту в межах транскордонного регіону.

Ключові слова: інфраструктура, залізничний транспорт, транскордонне співробітництво, класифікація, напрями.

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИНФРАСТРУКТУРЫ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА В УСЛОВИЯХ ТРАНСГРАНИЧНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

*Коринь М.В., д.э.н., доцент,
Кондратюк М.В., к.э.н., доцент,
Войтов И.Н., ст. преподаватель,
Король К.В., магистр (УкрГУЖТ)*

В статье изучены подходы к определению содержания категории «трансграничное сотрудничество» и проанализированы существующие классификации его видов. Дополнена классификация видов трансграничного сотрудничества железнодорожного транспорта. Раскрыта взаимосвязь приоритетов развития инфраструктуры железнодорожного транспорта и целей-ценностей социально-экономического роста регионов в рамках трансграничного сотрудничества. Определены стратегические направления развития инфраструктуры железнодорожного транспорта в пределах трансграничного региона.

Ключевые слова: инфраструктура, железнодорожный транспорт, трансграничное сотрудничество, классификация, направления.

STRATEGIC DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF RAILWAY TRANSPORT INFRASTRUCTURE IN THE CONTEXT OF CROSS-BORDER COOPERATION

*Korin M., doctor of economics sciences, associate professor,
Kondratyuk M. V., candidate of economic sciences, associate professor,
Voytov I.M., senior lecturer,
Korol K., master (USURT)*

The article examines the views of scientists on the definition of the content of the category "cross-border cooperation", which made it possible to establish the existence of political, program-Project, regional, integration, sociological, realistic and "Conflict-Cooperation" approaches to understanding this concept. The existing models and forms of development of cross-border cooperation are studied. The classification of types of cross-border railway transport cooperation has been supplemented with the following features: 1) project implementation duration: one-time, long-term; 2) the form of implementation of cooperation: transport communication, virtual interaction, localization of production; 3) the nature of relations: formal, informal; 4) groups of projects of strategic cross-border cooperation of railway transport: projects for the development of freight transport and logistics, projects for the development of passenger transport, infrastructure development projects, traction services development projects, production and service development projects. Examples of infrastructure projects implemented on the basis of cross-border cooperation are given. The interrelation of priorities for the development of railway transport infrastructure and goals-values of socio-economic growth of regions within the framework of cross-border cooperation is revealed. Strategic directions for the development of railway transport infrastructure within a cross-border region are defined. It is proved that the development of railway transport infrastructure within cross-border regions should occur at the expense of: first, improving interoperability with EU railways; second, expanding virtual interaction; third, stimulating the creation of localized production facilities; fourth, the growth of the quality and availability of transport and logistics services within cross-border regions.

Keywords: *infrastructure, railway transport, cross-border cooperation, classification, directions.*

Актуальність дослідження. Включення залізничного транспорту України до системи глобальних інфраструктурних коридорів розвитку та його повноцінне входження в Транс'європейську транспортну мережу ЄС на сьогоднішній день, перш за все, залежить від здатності галузі реалізувати інфраструктурні проекти, орієнтовані на впровадження високошвидкісного руху поїздів і європейських стандартів якості обслуговування, забезпечення інтероперабельності з залізницями Європи. Адже постійне недофінансування процесів модернізації та оновлення інфраструктури

залізниць призвело до зростання дивергентності стану і параметрів її функціонування принципам і умовам діяльності залізниць ЄС, а відповідно й обумовило наростання проявів інфраструктурних асиметрій. В ситуації катастрофічного дефіциту коштів АТ «Укрзалізниця» немає власних можливостей для реалізації стратегічних для галузі інфраструктурних проектів розвитку і потребує залучення технологій, ресурсів і компетенцій підприємств-партнерів з транскордонних регіонів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розробленню інструментарію

та пошуку шляхів розвитку інфраструктури залізничного транспорту присвятили свої публікації такі провідні вчені вітчизняної наукової школи, як Ю.Т. Боровик, В.Л. Дикань, Г. Д. Ейтутіс, Ю.В. Єлагін, О.Г. Кірдіна, В.О. Овчиннікова, О.М. Полякова, І.В. Токмакова та інші [1-5]. Всебічному дослідженню проблематики розвитку транскордонних зв'язків присвятили свої публікації В. Балабанова, К. Верхованцевої, В. Засадко, Н. Мікула тощо [6-11]. Високо оцінюючи наукові здобутки вище зазначених вчених з даної проблематики, слід зауважити, що в умовах активного впровадження в Україні інструментів політики «Східного партнерства» створюється й можливість для відродження потенціалу інфраструктури залізниць за рахунок поглиблення інфраструктурного співробітництва в транскордонних регіонах. Це і актуалізує доцільність визначення стратегічних напрямів інфраструктурного розвитку АТ «Укрзалізниця» в умовах транскордонного співробітництва.

Саме тому *метою статті* є удосконалення теоретичних положень і визначення стратегічних напрямів розвитку інфраструктури залізничного транспорту в умовах транскордонного співробітництва.

Виклад основного матеріалу.

Одним із елементів політики регіонального економічного розвитку країн ЄС на сьогодні виступає транскордонне співробітництво, що реалізується за рахунок усебічної інтеграції і поглиблення локальних прикордонних зв'язків, спільної участі у проектах покращення соціально-економічного становища країн і регіонів. Стрімкому зростанню явища транскордонного співробітництва не лише в Європі, а й сусідніх з нею державах сприяли саме ті процеси глобалізації, регіоналізації, трансформації гео економічних відносин, що призвели до зміни розширення впливу ЄС на політичній карті світу. Сьогодні для країн Європи транскордонне співробітництво означає не лише розвиток прикордонних територій, а й

створення інтегрованого європейського простору без кордонів.

Слід зазначити, що розвитку транскордонного співробітництва в Європі сприяло визначення його політичної ролі в забезпеченні інтеграції регіонів і розроблення ефективного правового підґрунтя для реалізації прикордонної співпраці. Окрім Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними або владами Ради Європи та прийнятого у 1995 році доповнення до неї у вигляді Додаткового протоколу, нормативно-правову базу для транскордонного співробітництва створюють, схвалені в 1989 році «Декларація про транскордонне співробітництво в Європі», у 1992 році «Європейська хартія регіональних мов і меншин» і в 1993 році «Віденська декларація голів держав і урядів – членів Ради Європи», а також ряд таких документів у сфері регіоналізації, як «Декларація Асамблеї європейських регіонів щодо регіоналізму в Європі» (1996 рік) і проект Європейської Хартії про регіональне самоврядування (1997 рік) [10, с. 138-170]. Саме ці нормативно-правові акти визначили зміст, форми, типи та інструменти реалізації транскордонного співробітництва, створивши тим самим інституційний базис розвитку процесів транскордонної співпраці в Європі. Аналізуючи зміст транскордонного співробітництва, що наводиться в ряді нормативно-правових і програмних документів, слід вказати, що в більшості з них визначення сутності даної категорії ґрунтується на наведеному ще в Мадридській Конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями. понятті. Це вказує на те, що саме даний документ є законоформулюючим базисом для розвитку транскордонного співробітництва, згідно з яким розвиваються зв'язки і формуються довірчі відносини між регіонами. Основні підходи до визначення категорії «транскордонне співробітництво» подано в табл. 1.

Таблиця 1

Підходи до визначення категорії «транскордонне співробітництво» (сформовано на основі робіт [7; 11])

Назва підходу	Ключові ознаки	Автор
Політичний	політичні мотиви держави	З. Петренко
Програмно-проектний	співробітництво через конкретні програми, проекти	В. Пила, О. Чмир, О. Гарасюк, Т. Терещенко
Регіональний	співробітництво в межах державних кордонів	О. Урбан, П. Беленький, Н. Мікула, І. Артьомов
Інтеграційний	інтеграція, співробітництво, міждержавні зв'язки	К. Балабанов, В. Дергачов, А. Зборовська
Соціологічний	культурні взаємозв'язки	А. Краснейчук, К. Верхоланцева
Реалістичний	збереження суверенітету і дотримання законності	А. Краснейчук, К. Верхоланцева
«Конфлікт-співробітництво»	співробітництво для вирішення конфліктів	А. Краснейчук, К. Верхоланцева

Різноманітність аспектів співпраці в рамках транспортного співробітництва зумовила існування й різних видів реалізації такого роду співпраці. Найбільш узагальнену класифікацію пропонує О. М. Литвишко, виділяючи види транскордонного співробітництва за такими ознаками [8, с. 18-19]: 1) за функціональною сферою реалізації: у сфері екології, планування простору і стійкого розвитку, транспорту і комунікацій, економіки, зайнятості і туризму, освіти і культури, досліджень та інновацій, населення прикордонних територій; 2) залежно від діапазону та рівня розвитку: транскордонні регіони, робітничі спільноти, малі регіони, Європейська група з територіального співробітництва; 3) залежно від географічної форми функціонування: європейський, азіатський, американський і пострадянський види транскордонного співробітництва; 4) залежно від інтеграційних мотивів: політико-правове та економічне (території взаємодоповнюваності економік і території подолання сировинної орієнтації економік).

Науковці вказують на те, що транскордонна співпраця реалізується через різного роду моделі та форми

співробітництва. Так, у науковій літературі найбільш поширеною точкою зору щодо моделей реалізації транскордонного співробітництва є підхід, запропонований К. Верхоланцевою, за яким залежно від ступеня розвитку транскордонного співробітництва автор виділяє бар'єрну, градієнтну, контактну та інтегративну модель [7]. За ознакою суб'єктів – ініціаторів А. Макаревич виділяє моделі «м'якого» та «жорсткого» регіоналізму [12]. А О. М. Литвишко доповнює дану класифікаційну ознаку моделей транскордонного співробітництва моделями висхідної та спадної інтеграції [8]. Н. Огнева пропонує класифікувати моделі транскордонного співробітництва залежно від напрямів, виділяючи депресивну (носить обмежений характер співпраці), класичну (ґрунтується на домінуванні одного регіону над іншим) і партнерську (передбачає взаємну співпрацю на паритетних основах) [13].

Що стосується форм реалізації транскордонного співробітництва, то в цьому питанні серед науковців також не існує єдиної точки зору. На законодавчому рівні (Закон України «Про транскордонне

співробітництво») до організаційних форм транскордонного співробітництва віднесено єврорегіони, контакти суб'єктів транскордонної співпраці, угоди в певних галузях та інші форми [14]. Колектив авторів, Н. Мікула та В. Засадко, вказують на еволюційний характер розвитку процесів транскордонного співробітництва і виділяють залежно від цілей, завдань, масштабу і характеру такі його форми: одноразові контакти, довгострокова транскордонна співпраця, транскордонна діяльність на основі стратегії (концепції) і співробітництво незалежних учасників співпраці [9, с. 20]. Такого роду підхід до форм організації та реалізації транскордонного співробітництва має досить узагальнений характер і не відображує змісту і засади розвитку транскордонних контактів. Розуміючи це, дані науковців у власному монографічному дослідженні досить детально характеризують такі форми транскордонного співробітництва, як транскордонна угода, єврорегіон, європейські угруповання територіального співробітництва, об'єднання єврорегіонального співробітництва, транскордонний кластер, транскордонна міграція, транспорт кордонні промислові зони, транскордонна торгівля, клондайкінг і транскордонні партнерства [9].

Отже, транскордонне співробітництво є свого роду процесом налагодження зв'язків у рамках не лише територіально наближених прикордонних регіонів, але й економічних об'єднань і суб'єктів різних рівнів управління з метою реалізації спільних угод, проектів і програм у стратегічно важливих сферах економічної діяльності.

Виходячи з особливостей реалізації транскордонного співробітництва і сучасних умов функціонування залізничного транспорту і враховуючи існуючі підходи до класифікації його видів доповнимо класифікацію транскордонного співробітництва залізничного транспорту такими ознаками: 1) тривалість реалізації проектів: одноразове, тривале; 2) форма

реалізації співробітництва: транспортне сполучення, віртуальна взаємодія, локалізація виробництв; 3) характер зв'язків: формальний, неформальний; 4) групи проектів стратегічної транскордонної співпраці залізничного транспорту: проекти розвитку вантажних перевезень і логістики, проекти розвитку пасажирських перевезень, проекти розвитку інфраструктури, проекти розвитку послуг тяги, проекти розвитку виробництва і сервісу [3].

Україна також активно використовує транскордонне співробітництво в якості інструменту розвитку і забезпечення конкурентоспроможності регіонів, що задекларовано в таких програмних документах, як Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року та Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2011–2015 роки [15 - 16]. Географічно знаходячись на перетині важливих торговельних шляхів, Україна підтримує транскордонні зв'язки в межах прикордонних територій як з європейськими країнами, так і з колишніми радянськими державами. Окрім розвитку співробітництва в межах укладених дво- та багатосторонніх угод, найбільш реалізованою формою транскордонної співпраці в країні є єврорегіони. Наразі в Україні діє 10 єврорегіонів у рамках яких прикордонні території співпрацюють з регіонами сусідніх країн у різних сферах соціально-економічного розвитку.

Не менш важливе значення для розвитку транскордонних зв'язків регіонів України мають і такі програмні інструменти підтримки співробітництва, як «Європейський інструмент сусідства та партнерства», Ініціатива «Східне партнерство» та Програма «Підтримка політики регіонального розвитку України».

Окремо заслуговують на увагу ті транскордонні проекти співробітництва, що орієнтовані на стимулювання прогресивного розвитку сфери транспорту. Попри те, що переважно транскордонні

проекти співробітництва орієнтовані на покращення прикордонної інфраструктури, у ряді як європейських, так й інших країн-суб'єктів транскордонної співпраці вже сьогодні існує величезний досвід реалізації масштабних інфраструктурних проєктів на засадах транскордонного співробітництва. Зокрема найбільш показовим у цьому аспекті є приклад реалізації проєктів розвитку інфраструктури транспорту в рамках транскордонного співробітництва між Німеччиною, Польщею, Данією та Швецією. У межах євро регіону «Померанія» транспортні ініціативи країн-партнерів сприяли відновленню німецько-польської поромної переправи та мережі водних каналів, створенню в Щецині станції обслуговування пасажирської поїздів далекого сполучення та модернізації двох прикордонних аеропортів [17]. Не менш масштабні інфраструктурні проєкти були реалізовані і в рамках регіону «Верхній Рейн», де за ініціативи країн-партнерів споруджено два термінали в міжнародному аеропорту Базель – Мюлуз – Фрайбург, модернізовано ряд ділянок залізничної інфраструктури, побудовано залізничний міст та інтермодальний логістичний центр, забезпечено інтегрованість залізничної інфраструктури на кордонах з французькими та швейцарськими залізничними системами [18].

Таким чином, транскордонне співробітництво можна розглядати в якості ефективного інструменту реалізації спільних інфраструктурних проєктів, що дозволить не лише якісно змінити стан транспортного комплексу транскордонних регіонів, але й забезпечити досягнення ряду синергетичних ефектів у процесі їхньої реалізації.

В основі розвитку інфраструктури залізничного транспорту на засадах транскордонного співробітництва, з авторської точки зору, мають знаходитися такі теоретичні положення [19]:

– по-перше, в основі розвитку інфраструктури залізничного транспорту в рамках транскордонного регіону знаходиться інноваційно-технологічне партнерство залізниць, регіональних і місцевих органів влади, бізнесу, що реалізується шляхом прийняття узгоджених рішень з метою досягнення структурно-технологічних трансформацій і конвергенції рівня розвитку інфраструктури залізниць транскордонних регіонів. Така співпраця ґрунтується на взаємній підтримці та стимулюванні процесів реалізації спільних інфраструктурних проєктів в транскордонних регіонах;

– по-друге, забезпечення структурно-технологічних трансформацій і конвергенції рівня розвитку інфраструктури залізниць транскордонних регіонів досягається шляхом локалізації інноваційних виробництв у регіонах співробітництва, орієнтованих на реалізацію крупних інфраструктурних проєктів на залізничному транспорті України. Для цього має бути сформовано інституційні засади та організаційний механізм транскордонної виробничої співпраці, орієнтований на залучення новітніх технологій і реалізацію виробничого потенціалу підприємств галузі;

по-третє, стимулом для активізації процесів розвитку інфраструктури залізниць у межах транскордонних регіонів на засадах їхнього інноваційно-технологічного партнерства є існуючий взаємозв'язок між цілями-цінностями соціально-економічного розвитку регіонів-партнерів і пріоритетами розвитку інфраструктури залізниць. Ґрунтуючись на цьому, доцільно розкрити взаємозв'язок пріоритетів розвитку інфраструктури залізничного транспорту і цілей-цінностей соціально-економічного зростання транскордонних регіонів (рис. 1).

Проблеми транспортного комплексу України

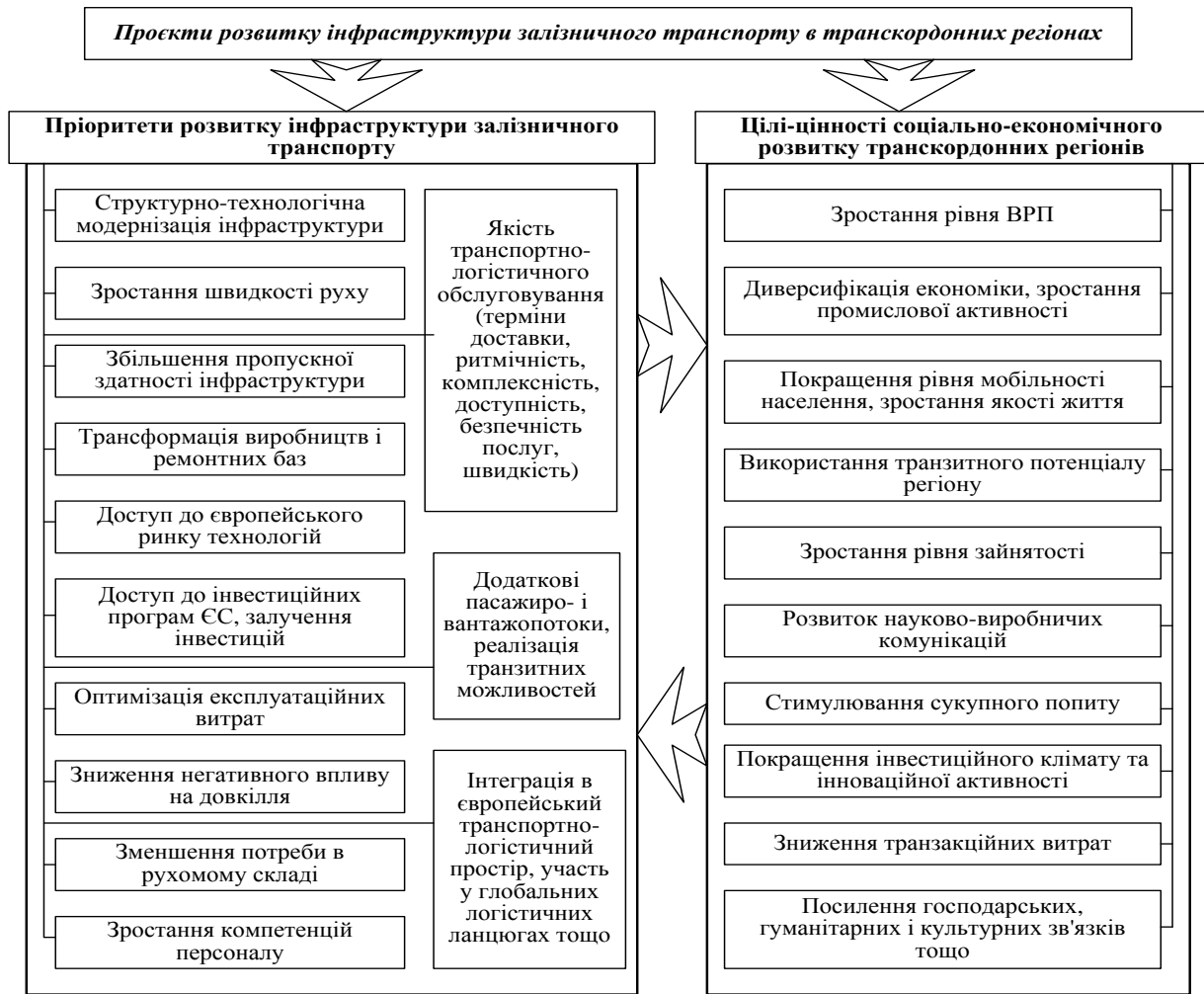

Рис. 1. Концептуальна схема взаємозв'язку пріоритетів розвитку інфраструктури залізничного транспорту і цілей-цінностей соціально-економічного зростання регіонів у рамках транскордонного співробітництва

Враховуючи встановлений взаємозв'язок між пріоритетами розвитку інфраструктури залізничного транспорту і цілями соціально-економічного зростання регіонів у рамках транскордонного співробітництва, доцільно представити стратегічні напрями розвитку інфраструктури АТ «Укрзалізниця» в межах транскордонного регіону, що відповідають сучасним принципам постіндустріального розвитку (рис. 2). Відповідно до останніх розвиток інфраструктури АТ «Укрзалізниця» в рамках транскордонних регіонів має відбуватися за рахунок: по-перше, покращення інтероперабельності з залізницями ЄС; по-друге, розширення

віртуальної взаємодії; по-третє, стимулювання створення локалізованих виробництв; по-четверте, зростання якості і доступності транспортно-логістичних послуг в рамках транскордонних регіонів. Так, основними напрямками розвитку інфраструктури залізничного транспорту в межах транскордонного регіону за умови створення локалізованих виробництв і поглиблення віртуальної транспортно-логістичної взаємодії визначено:

- розвиток мультимодальних і нових контейнерних маршрутів;
- створення транскордонної транспортно-логістичної інфраструктури;
- будівництво роботизованих складських комплексів і безпілотного

Проблеми транспортного комплексу України

«розумного» рухомого складу;
 - налагодження електронного обігу та електронної комерції;
 - створення цифрових виробництв і ремонтних баз;
 - організацію високошвидкісного руху, електрифікацію ділянок залізниць і

будівництво Smart-вокзалів;
 - створення мобільних платформ і додатків;
 - організацію сезонних пасажирських маршрутів і туристичних сервісів тощо.

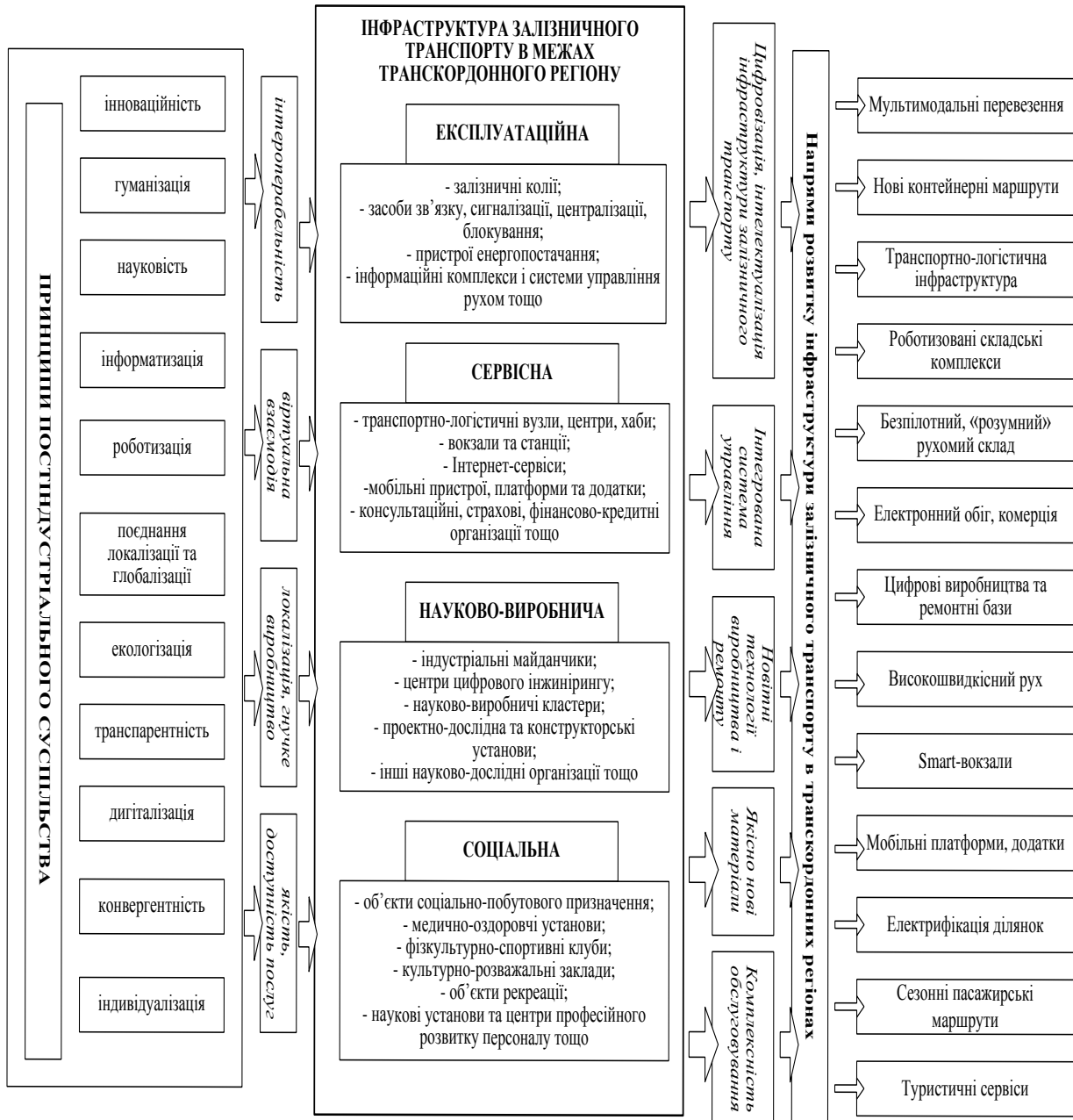

Рис. 2. Стратегічні напрями розвитку інфраструктури залізничного транспорту в межах транскордонного регіону

Висновок. Таким чином, в статті «співробітництво», що дозволило вивчено погляди науковців на визначення встановити існування політичного, змісту категорії «транскордонне програмно-проектного, регіонального,

інтеграційного, соціологічного, реалістичного та «конфлікт-співробітництво» підходів до розуміння даного поняття. Досліджено існуючі моделі і форми розвитку транскордонного співробітництва. Доповнено класифікацію видів транскордонного співробітництва залізничного транспорту такими ознаками: 1) тривалість реалізації проєктів: одноразове, тривале; 2) форма реалізації співробітництва: транспортне сполучення, віртуальна взаємодія, локалізація виробництв; 3) характер зв'язків: формальний, неформальний; 4) групи проєктів стратегічної транскордонної співпраці залізничного транспорту: проєкти розвитку вантажних перевезень і логістики, проєкти розвитку пасажирських перевезень, проєкти розвитку інфраструктури, проєкти розвитку послуг тяги, проєкти розвитку виробництва і сервісу. Розкрито взаємозв'язок пріоритетів розвитку інфраструктури залізничного транспорту і цілей-цінностей соціально-економічного зростання регіонів у рамках транскордонного співробітництва та визначено стратегічні напрями розвитку інфраструктури залізничного транспорту в межах транскордонного регіону. Доведено, що розвиток інфраструктури залізничного транспорту в рамках транскордонних регіонів має відбуватися за рахунок: по-перше, покращення інтегрованості з залізницями ЄС; по-друге, розширення віртуальної взаємодії; по-третє, стимулювання створення локалізованих виробництв; по-четверте, зростання якості і доступності транспортно-логістичних послуг в рамках транскордонних регіонів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дикань В. Л., Кірдіна О. Г. Система інтегрованого управління інвестиційно-інноваційним розвитком залізничного транспорту. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 1. С. 137-144.

2. Ейтутіс Г. Д., Крищенко С. О., Зіць О. Є. Характеристика світових моделей управління інфраструктурою залізничного транспорту. *Економіка та суспільство*. 2017. № 9. : веб-сайт. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/70.pdf (дата звернення: 24.02.2019).

3. Овчиннікова В.О. Стратегічне управління розвитком залізничного транспорту України: монографія. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 426 с.

4. Боровик Ю. Т., Єлагін Ю. В., Полякова О. М. Форми стратегічного партнерства при реалізації проєктів розвитку залізничної інфраструктури. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 68. С. 75-84.

5. Токмакова І. В. Теоретико-методологічні основи забезпечення гармонійного розвитку залізничного транспорту України: дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук; спеціальність: 08.00.03 / Укр. держ. ун-тет залізничного транспорту. Харків, 2015. 456 с.

6. Балабанов К.В. Проблеми інтеграції України у світовий економічний простір: монографія. Донецьк: «Вебер», 2007. 234 с.

7. Верхоланцева К.С. Развитие современного трансграничного сотрудничества России и стран Европы: сравнительный характер : автореф. дис. ... канд. полит. наук : 23.00.04. Москва, 2009. 25 с.

8. Литвишко О.М. Трансграничное сотрудничество как механизм обеспечения национальных интересов современной России в Каспийском регионе: автореф. дисс. на соиск. учен. степени канд. полит. наук; специальность: 23.00.04. Пятигорск, 2015. 29 с.

9. Мікула Н., Засадко В. Транскордонне співробітництво України в контексті євроінтеграції: монографія Київ: НІСД, 2014. 316 с.

10. Студенніков І. Регіональна політика в країнах Європи: Уроки для України; за ред. С. Максименка. К.: Логос,

2000. 171 с.

11. Краснейчук А.О. Теоретико-методологічні засади розвитку транскордонного співробітництва. *Вісник НАДУ*. 2014. № 3. С. 18-26.

12. Makarychev A. Regionostroitelstvo: kontseptualnyye konteksty / A. Makarychev. *Region-building: conceptual contexts*. 2002. № 4. URL: <http://www.kazanfed.ru/publications/kazanfederalist/n4/stat2> (Last accessed: 14.02.2018).

13. Огнева Н. Организационные аспекты развития трансграничного сотрудничества : веб-сайт. URL: teoriapractica.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/.../ogneva.pdf (дата обращения: 10.12.2017).

14. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24.06.2004 р. №. 1861-IV. *Законодавство України* : веб-сайт. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1861-15> (дата звернення: 29.12.2017).

15. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385. *Законодавство України* : веб-сайт. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (дата звернення: 19.08.2017).

16. Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2011–2015 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 1 грудня 2010 р. № 1088. *Законодавство України* : веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1088-2010-%D0%BF> (дата звернення: 19.08.2017).

17. Euroregion Pomerania: офіційний сайт. URL: <http://www.pomerania.net> (дата звернення: 19.10.2017).

18. Euregio Rhein-Waal: офіційний сайт. URL: <http://www.euregio.org> (дата звернення: 19.10.2017).

19. Корінь М.В. Розвиток інфраструктури залізничного транспорту в умовах транскордонного

співробітництва: монографія. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 401 с.

REFERENCES

1. Dykan' V. L., Kirdina O. H. (2011). Systema intehrovanoho upravlinnya investytsiyno-innovatsiynym rozvytkom zaliznychnoho transportu [System of integrated management of investment and innovation development of railway transport]. *Marketynh i menedzhment innovatsiy*. № 1. pp. 137-144.

2. Eytutis H. D., Kryshchenko S. O., Zits' O. YE. (2017). Kharakterystyka svitovykh modeley upravlinnya infrastrukturoyu zaliznychnoho transportu [Characteristics of world models of railway transport infrastructure management]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. № 9. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/70.pdf. (in Ukrainian)

3. Ovchynnikova V.O. (2017). Stratehichne upravlinnya rozvytkom zaliznychnoho transportu Ukrayiny [Strategic management of railway transport development in Ukraine]: monohrafiya. Kharkiv: UkrDUZT. 426 p. (in Ukrainian)

4. Borovyk YU. T., Yelahin YU. V., Polyakova O. M. (2019). Formy stratehichnoho partnerstva pry realizatsiyi proektiv rozvytku zaliznychnoyi infrastruktury [Forms of strategic partnership in the implementation of railway infrastructure development projects]. *The bulletin of Transport and Industry Economics*. № 68. pp. 75-84. (in Ukrainian)

5. Tokmakova I. V. (2015). Teoretyko-metodolohichni osnovy zabezpechennya harmoniynoho rozvytku zaliznychnoho transportu Ukrayiny [Theoretical and methodological bases of ensuring the harmonious development of railway transport of Ukraine]: dys. na zdobuttya nauk. stupenya dokt. ekon. nauk; spetsial'nist': 08.00.03 / Ukr. derzh. un-tet zaliznychnoho transportu. Kharkiv. 456 p. (in Ukrainian)

6. Balabanov K.V. (2007). Problemy intehratsiyi Ukrayiny u svitovyy ekonomichnyy prostir [Problems of Ukraine's

integration into the world economic space]: monohrafiya. Donets'k: «Veber». 234 p. (in Ukrainian)

7. Verkholtantseva K.S. (2009). Razvytye sovremennoho trans·hranychnoho sotrudnychestva Rossyy y stran Evropy: sravnytel'nyy kharakter [Development of modern cross-border cooperation between Russia and European countries]: avtoref. dys. ... kand. polyt. nauk : 23.00.04. Moskva. 25 p. (in Russian)

8. Lytvyshko O.M. (2015). Transhranychnoe sotrudnychestvo kak mekhanyzm obespechenyya natsyonal'nykh ynterესov sovremennoy Rossyy v Kaspyyskom rehyone [Cross-border cooperation as a mechanism for ensuring the national interests of modern Russia in the Caspian region]: avtoref. dyss. na soysk. uchen. stepeny kand. polyt. nauk; spetsyal'nost': 23.00.04. Pyatyhorsk. 29 p. (in Russian)

9. Mikula N., Zasadko V. (2014). Transkordonne spivrobitnytstvo Ukrayiny v konteksti yevrointehratsiyi [Ukraine's cross-border cooperation in the context of European integration]: monohrafiya Kyiv: NISD. 316 p. (in Ukrainian)

10. Studennikov I. (2000). Rehional'na polityka v krayinakh Yevropy: Uroky dlya Ukrayiny [Regional Policy in Europe: Lessons for Ukraine]; za red. S. Maksymenka. K.: Lohos. 171 p. (in Ukrainian)

11. Krasnychuk A.O. (2014). Teoretyko-metodolohichni zasady rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva [Theoretical and methodological principles of cross-border cooperation]. *Visnyk NADU*. № 3. pp. 18-26. (in Ukrainian)

12. Makarychev A. (2002). Regionostroitelstvo: kontseptualnyye konteksty [Региональное будівництво: концептуальні контексти]. *Region-building: conceptual contexts*. № 4. URL:

<http://www.kazanfed.ru/publications/kazanfederalist/n4/stat2> (Last accessed: 14.02.2018).

13. Ohneva N. Orhanyzatsyonnye aspekty razvytyya trans·hranychnoho sotrudnychestva [Organizational aspects of the development of cross-border cooperation]. URL: teoria-practica.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/.../ogneva.pdf. (in Russian)

14. Pro transkordonne spivrobitnytstvo [On cross-border cooperation]: Zakon Ukrayiny vid 24.06.2004 r. № 1861-IV. Zakonodavstvo Ukrayiny : veb-sayt. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1861-15>. (in Ukrainian)

15. Pro zatverdzhennya Derzhavnoyi stratehiyi rehional'noho rozvytku na period do 2020 roku [On approval of the State Strategy for Regional Development until 2020]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 6 serpnia 2014 r. № 385. Zakonodavstvo Ukrayiny : veb-sayt. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>. (in Ukrainian)

16. Pro zatverdzhennya Derzhavnoyi prohramy rozvytku transkordonnoho spivrobitnytstva na 2011–2015 roky [On approval of the State Program for the Development of Cross-Border Cooperation for 2011-2015]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 1 hrudnia 2010 r. № 1088. Zakonodavstvo Ukrayiny. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1088-2010-%D0%BF> (in Ukrainian).

17. Euroregion Pomerania: ofitsiyinyy sayt. URL: <http://www.pomerania.net>.

18. Euregio Rhein-Waal: ofitsiyinyy sayt. URL: <http://www.euregio.org>.

19. Korin' M.V. (2019). Rozvytok infrastruktury zaliznychnoho transportu v umovakh transkordonnoho spivrobitnytstva [Development of railway transport infrastructure in the conditions of cross-border cooperation]: monohrafiya. Kharkiv: UkrDUZT. 401 p. (in Ukrainian).